



Kohtulahendite kogumik

Kohtuasi T-246/19

**Kambodža Kuningriik
ja
Cambodia Rice Federation (CRF)
versus
Euroopa Komisjon**

Üldkohtu (viies koda laiendatud koosseisus) 10. septembri 2020. aasta määrus

Tühistamishagi – Kambodžast ja Myanmarist pärineva indica riisi import – Kaitsemeetmed – Rakendusmäärus (EL) 2019/67 – Õigus esitada hagi – Põhjendatud huvi – Vastuvõetamatuse vastuväite tagasilükkamine

- 1. Tühistamishagi – Füüsilised või juriidilised isikud – Neid otseselt ja isiklikult puudutavad aktid – Määrus, millega kehtestatakse üldiste tariifsete soodustuste kava raames toetusi saavast riigist pärit toote suhtes kaitsemeetmed – Akt, mis võib otseselt ja isiklikult puudutada soodustatud riiki ning asjasse puutuva tööstusharu huve kaitsvat riigisest ühendust*
(ELTL artikli 263 neljas lõik; komisjoni määrus 2019/67)

(vt punktid 36–43)
- 2. Tühistamishagi – Füüsilised või juriidilised isikud – Mõiste – Kolmandad riigid – Hõlmatus*
(ELTL artikli 263 neljas lõik)

(vt punktid 44–51)
- 3. Tühistamishagi – Füüsilised või juriidilised isikud – Neid otseselt ja isiklikult puudutavad aktid – Otsene puutumus – Kriteeriumid – Määrus, millega kehtestatakse üldiste tariifsete soodustuste kava raames toetusi saavast riigist pärit toote suhtes kaitsemeetmed – Soodustatud riigi ning asjasse puutuva tööstusharu huve kaitsva riigisese ühenduse otsene puutumus*
(ELTL artikli 263 neljas lõik; komisjoni määrus 2019/67)

(vt punktid 52–69, 95–109 ja 122)
- 4. Tühistamishagi – Füüsilised või juriidilised isikud – Neid otseselt ja isiklikult puudutavad aktid – Isiklik puutumus – Kriteeriumid – Määrus, millega kehtestatakse üldiste tariifsete*

soodustuste kava raames soodustatud riigist pärit toote suhtes kaitsemeetmed – Soodustatud riigi ning asjasse puutuva tööstusharu huve kaitsva riigisisese ühenduse isiklik puutumus

(ELTL artikli 263 neljas lõik; komisjoni määrus 2019/67)

(vt punktid 70–93, 95–102 ja 110–122)

5. *Tühistamishagi – Füüsilised või juriidilised isikud – Põhjendatud huvi – Määrus, millega kehtestatakse üldiste tariifsete soodustuste kava raames toetusi saavast riigist pärit toote suhtes kaitsemeetmed – Soodustatud riigi ning asjasse puutuva tööstusharu huve kaitsva riigisisese ühenduse esitatud hagi – Vastuvõetavus*

(ELTL artikli 263 neljas lõik; komisjoni määrus 2019/67)

(vt punktid 123–128)

Kokkuvõte

Liit annab tariifsete soodustuste kava rakendava määruse¹ raames arengumaadele soodustingimustel juurdepääsu oma turule, vähendades ühisest tollitariifistikust tulenevat tavapärasest maksumäära; see kava koosneb ühest üldisest korrast ja kahest erikorrast. Nn „kõik peale relvade“ kord (edaspidi „EBA erikord“) on vähim arenenud riikide suhtes kohaldatav erikord.

EBA erikorra alusel peatati täielikult ühise tollitariifistiku maksumäärad Kambodžast ja Myanmarist/Birmast pärit indica riisi impordi suhtes liitu (edaspidi „asjaomane toode“). Pärast seda, kui teatavad liikmesriigid olid taotlenud kaitsemeetmeid asjaomase toote suhtes, algatas komisjon kaitseuurimise ja järeldas, et nimetatud toodet imporditi kogustes ja hindades, mis tekitasid liidu tootmisharule tõsiseid raskusi. Ta otsustas rakendusmääruse 2019/67² (edaspidi „vaidlustatud määrus“) vastuvõtmisega taastada ajutiselt asjaomase toote impordi suhtes ühise tollitariifistiku maksumäärad ja vähendas kohaldatavaid tollimaksumäärasid järk-järgult kolme aasta jooksul.

Üldkohtule Kambodža Kuningriigi ja Cambodia Rice Federationi (CRF) – äriühingu, mis kaitseb Kambodža riisitööstuse huve – vaidlustatud määruse tühistamiseks esitatud hagile vastates esitas komisjon vastuvõetamatuse vastuväite. Selle vastuväite põhjendamiseks tugines komisjon esimese võimalusena argumendile, et Kambodža Kuningriik ja CRF ei vasta tingimustele, mis peavad olema täidetud selleks, et neil oleks õigus esitada hagi ELTL artikli 263 neljanda lõigu alusel. Teise võimalusena väitis komisjon, et Kambodža Kuningriigil ja CRFil puudub igasugune isiklik huvi vaidlustatud määruse vaidlustamiseks.

Üldkohus lükkas aga selle vastuvõetamatuse vastuväite tagasi.

Mis puudutab hagi esitamise õigust, siis kordas Üldkohus, et ELTL artikli 263 neljanda lõigu kohaselt on igal füüsilisel või juriidilisel isikul õigus esitada tühistamishagi akti peale, mille adressaat ta ei ole, kui see akt puudutab teda otseselt ja isiklikult või kui konkreetset juhul puudutab üldkohaldatav akt, mis ei vaja rakendusmeetmeid, teda otseselt. Võtmata seisukohta

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL) nr 978/2012, millega rakendatakse üldiste tariifsete soodustuste kava ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 732/2008 (ELT 2012, L 303, lk 1).

² Komisjoni 16. jaanuari 2019. aasta rakendusmäärus (EL) nr 2019/67, millega kehtestatakse kaitsemeetmed Kambodžast ja Myanmarist pärineva indica riisi impordi suhtes (ELT 2019, L 15, lk 5).

küsimuses, kas vaidlustatud määrus on üldkohaldatav akt, mis ei vaja rakendusmeetmeid, analüüsis Üldkohus käesolevas asjas, kas Kambodža Kuningriiki ja CRFi võib pidada füüsilisteks või juriidilisteks isikuteks, kes ei ole vaidlustatud määruse adressaadid, kuid keda see määrus otseselt ja isiklikult puudutab.

Sellega seoses kinnitas Üldkohus esimesena, et ETL artikli 263 neljandas lõigus kasutatud väljendit „füüsiline või juriidiline isik“ tuleb mõista nii, et see hõlmab ka riike, mis ei ole liidu liikmed, nagu Kambodža Kuningriik. Niisugune teleoloogiline tõlgendus on koosõlas tõhusa kohtuliku kaitse põhimõtte ja nimetatud sätte eesmärgiga, mis seisneb piisava kohtuliku kaitse tagamises kõigile füüsilistele ja juriidilistele isikutele, keda liidu institutsioonide aktid otseselt ja isiklikult puudutavad. Lisaks, kuigi kolmandad riigid ei saa tugineda liidu süsteemis liikmesriikidele kohtumenetluses antud õigus- ja teovõimele, on neil siiski vähemalt samad võimalused pöörduda kohtusse, mis see süsteem annab juriidilistele isikutele. Pealegi ei välista ei ETL artikli 263 neljas lõik ega ükski muu esmase õiguse sätte kolmandate riikide õigust esitada tühistamishagi.

Teisena kinnitas Üldkohus, et vaidlustatud määrus puudutab otseselt ja isiklikult ETL artikli 263 neljanda lõigu tähenduses nii Kambodža Kuningriiki kui ka CRFi, kes tegutseb vaidlustatud määruses komisjoni nimetatud ühe oma eksportijast liikme ning selle määruse vastuvõtmisega lõppenud menetluses nimetatud ja sellesse puutunud eksportijatest liikmete nimel.

Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt eeldab otsene puutumus, et esiteks avaldaks vaidlustatud meede otsesest mõju füüsilise või juriidilise isiku õiguslikule olukorrale ega jäta teiseks meedet rakendama kohustatud adressaatidele mingit kaalutusõigust. Kuna aga vaidlustatud määrus lõpetas ajutiselt eelisjuurdepääsu liidu turule, mis oli antud ühelt poolt Kambodža Kuningriigile kui ühise tollitariifistiku tollimaksude täielikust peatamisest soodustatud riigile ja teiselt poolt CRFi eksportivatele liikmetele, kellele oli antud selline soodusjuurdepääs tariifsete soodustuste erikorra alusel, muutis see määrus nii õiguslikke kui ka majanduslikke tingimusi, millel Kambodžast pärit indica riisi liidu turul turustatakse. Vaidlustatud määrus puudutab seega otseselt ja oluliselt nii Kambodža Kuningriigi kui ka nimetatud või puudutatud CRFi liikmete õiguslikku seisundit. Lisaks, kuigi on tõsi, et vaidlustatud määruses on sätestatud meetmed, mida kohaldatakse esmajärjekorras liidus asuvatele importijatele, piiravad need meetmed Kambodža riigi ja CRFi eksportivate liikmete juurdepääsu liidu turule, ilma et liikmesriikidel oleks selles osas mingit iseseisvat kaalutusõigust.

Isiklik puutumus tuleneb aga kohtupraktika kohaselt asjaolust, et asjaomane akt kahjustab füüsilise või juriidilise isiku õiguslikku olukorda mingi talle omase tunnuse või teda iseloomustava faktilise olukorra tõttu, mis teda kõigist teistest isikutest eristab, ning seega individualiseerib teda sarnaselt sellise otsuse adressaadiga. Selles osas rõhutas Üldkohus, et vaidlustatud akti normatiivne laad ei välista, et see võiks teatud huvitatud juriidilisi või füüsilisi isikuid otseselt ja isiklikult puudutada. Seega asjaolu, et vaidlustatud määruse eesmärk on ühise tollitariifistiku tollimaksude taastamine kogu asjaomase toote liitu suunatud impordi suhtes, ei too faktiliselt kaasa seda, et vaidlustatud määrus ei saa Kambodža Kuningriiki ega ka selles määruses nimetatud või sellest puudutatud CRFi liikmeid isiklikult puudutada.

Käesoleval juhul tuleneb Kambodža Kuningriigi isiklik puutumus asjaolust, et kuna vaidlustatud määruses on teda nimetatud EBA erikorra alusel soodustatud riigina, kes osales aktiivselt menetluses, mille tulemusel võeti vastu nimetatud määrus, ja kelle puhul võeti arvesse kaitsemeetmete tagajärgi selleks, et kehtestada ühise tollitariifistiku maksumäärad, siis kuulub ta turuosaliste suletud kategooriasse ning on kõigi teiste isikutega võrreldes erilises olukorras. Sama

kehtib ka CRFi liikmete kohta, kes on Kambodžast pärit ja liitu saadetava indica riisi eksportijad, kes on vaidlustatud määruses nimeliselt välja toodud ja kes osalesid kõnealuse määruse vastuvõtmise menetluses, kelle äritegevuse andmeid kasutati selleks, et võtta nende suhtes kaitsemeetmeid, ning kelle puhul võeti nende meetmete tagajärgi arvesse selleks, et kehtestada ühise tollitariifistiku maksumäärad, sõltumata sellest, et kaitsemeetmed on kehtestatud viitega Kambodža Kuningriigile, mitte viitega nimetatud eksportijatele.

Mis puudutab nende põhjendatud huvi, siis järeldas Üldkohus, et Kambodža Kuningriigil ja CRFil on huvi nõuda vaidlustatud määruse tühistamist. Kambodžast pärit indica riisi liitu impordi suhtes nimetatud määrusega taastatud ühise tollitariifistiku tollimaksude tühistamine võib tuua isiklikku kasu nii Kambodža Kuningriigile kui ka CRFi liikmetele, keda vaidlustatud määruse vastuvõtmiseni viinud menetluses on nimetatud või keda see puudutas.